

Posudek vedoucího DP

Josef Marcel, JUDr. Karel Hostaš. Život a dílo představitele místní elity na přelomu 19. a 20. století. Diplomová práce, UK FF, Ústav hospodářských a sociálních dějin 2006, 447 s. včetně obr. příloh

Regionální, resp. komunální elity stojí již delší dobu v popředí zájmu německé a rakouské historiografie. U nás se jimi soustavněji zabývají především kolegové na Moravě a ve Slezsku. V Čechách se výzkum povětšinou soustředil na podrobné životopisné studie, jak je tomu i v případě této diplomové práce.¹ Její autor k svému úkolu přistoupil s velkou chutí, jež je patrná mj. z imponujícího rozsahu jeho díla i z okolnosti, že je klatovským rodákem. Narážel přitom zejména na dvě základní potíže. První z nich spočívá v tom, že velmi rozsáhlá archivní pozůstalost šumavského rodáka Karla Hostaše (1854-1943) je neuspořádaná, což by jistě povrchního zájemce již po kratším čase odradilo. Dále si dal značnou práci, aby ke svému tématu našel v dobovém tisku řadu informací, a to mnohdy i detailního charakteru.

Druhá potíž spočívala v tom, že Hostašova činnost byla nezvykle mnohostranná, neboť zasahovala aktivně do místní politiky v Klatovech i do působnosti řady spolků. Rovněž byl organizátorem místního muzejnictví, stejně jako se rád věnoval archeologii a etnografii. Svým osobnostním profilem přesahoval totiž běžný typ místního notábla své doby. S ním ho spojovalo nejen povolání advokáta, nýbrž i nezvyklá ochota rozvíjet českou občanskou společnost na řadě úrovní, v nichž byl jeho zájem o obecné a v daném případě i národní dobro konfrontován se zájmy jinými. K tomu připomeňme, že v regionálním milieu šlo vesměs o partikulární zájmy místních středních vrstev. *Trpělivého, soustavného a obezřetného Hostaše lze za vůdčího příslušníka místní elity považovat mj. i proto, že uměl z těchto i jiných konfliktu dlouhodobě nacházet nosná východiska.*

---

¹ Teprve poslední monografie Milana Hlavačky o okresní samosprávě v letech 1862-1913 (leden 2006) přihlíží k formování komunálních elit v Čechách jako důležitému společenskému fenoménu soustavněji.

Jeho veřejné aktivity se přitom vzájemně doplňovaly a podporovaly ve sféře samosprávné, spolkové (hasičství, sokolství, Národní jednota pošumavská, česká šumavská turistika), kulturní (viz alespoň stavba moderního muzea r. 1907 a několika škol) a sociální (viz nejen zřízení nové okresní nemocnice s. 194 an., nýbrž např. i kanalizace, elektrárny a plynárny v Klatovech).

Metodologické problémy spojené se svým výzkumem vyřešil p. Marcel tím, že se spolehl na osvědčený biografický přístup, který vychází z chronologie členěné do celků, v nichž se kapitoly ze soukromého a rodinného života střídají s hojnými tématy veřejného působení. Pokud se nemýlím, neboť jednotlivé kapitoly nejsou očíslovány, napsal jich celkem dvaadvacet. V jeho práci však nenacházím zhodnocení sekundární literatury, z něhož by ostatně vynikla již zmíněná rozsáhlá heuristika, nutící autora mnohem spíše k faktografické úplnosti než k soustavnějšímu zařazení Karla Hostaše do širšího kontextu bádání o komunálních elitách.

Tomuto zařazení se nejvíce blíží jeho výklad o obecní politice a spolkovém životě v Klatovech před r. 1914 (s. 114-169, 305-312 a 200-243), kdy se mladočech Karel Hostaš stal starostou města i okresu. K jeho renomé přispěla též okolnost, že se snažil zvládat zásobování města potravinami v době první světové války (s. 283 ann.). Byl též připraven poskytnout své služby novému československému státu, avšak demokratizace komunální politiky po r. 1918 ho odstavila z jejích čelných pozic.

Shrnuji tedy, že pan Josef Marcel napsal svým rozsahem impozantní a řemeslným zpracováním solidní diplomovou práci, kterou rád doporučuji k úspěšné obhajobě.

V Praze 18. 1. 2006

prof. PhDr. Jiří Štaif, CSc.